

‘De toverberg’ van Mann als corvee voor snobisten

Theater /we hebben een/het boek (niet) gelezen/ door De Koe etc. Gezien 17 maart. Tournee t/m april. Inl: www.stan.nl

Door WILFRED TAKKEN

Zware sigaren rokend, gekleed als een Russische revolutionair, met baard en boezeroen, sprenkelt acteur Damiaan de Schrijver Dettol op het podium. De geur van ont-smettingsmiddel vermengd met sigarenrook schept meteen de juiste sfeer, van een sanatorium aan het begin van de twintigste eeuw.

Onder de afstotende titel */we hebben een/het boek (niet) gelezen/* maken vier toneelgroepen uit de Discordia-school samen een voorstelling over *De toverberg* (1924) van Thomas Mann: de dikke, trage roman over een jongeman in een Zwitsers sanatorium.

De cast, gerekruteerd uit Discordia, Stan, De Koe en Dood Paard, hoest er stevig op los. Een acteur

veegt een op de achterwand geprojecteerde klok uit. De acteurs nemen hun tijd om er eens lekker voor te gaan zitten. Tijd, zo leert ons immers de roman, is een buigzaam begrip.

Over het boek zelf kom je verder weinig te weten. De groep citeert er veelvuldig uit maar je krijgt er niet veel van mee, omdat slonzig rommelen en onverstaanbaar mompelen op een toon alsof je het zelf ook allemaal onzin vindt tot de vaste stijlmiddelen van de Discordia-school behoren. Gelukkig is Willem de Wolf erbij, die zich werkelijk voor het boek interesseert, anders was het een avondje ongein geworden.

De groep richt zich meer op de status van het boek. *De toverberg* is een soort corvee geworden die de meeste lezers het liefst een paar decennia voor zich uit schuiven. De worsteling van de spelers met de roman levert de interessantste scènes op. Na een passage over de

aanschaf van een aangename kamelenharen deken, roept Damiaan de Schrijver dat dit het moment was dat hij het boek voor het eerst dichtsloeg en begon te verlangen naar het einde. „Wat voor wereld is dit?” vraagt hij zich af. De overbeschaafde wereld van de goede smaak, die Mann propageert als redding van de Europese beschaving, roept bij hem wrevel op.

Dit brengt ze op artistiek snobisme: kunst consumeren, niet voor het genot, maar om je te onderscheiden, om bij de wereld der intellectuelen te horen, uit angst iets te missen, uit angst om „er weer uitgegooid te worden”.

De Wolfs oprechte betrokkenheid tilt de tirade tegen snobisme naar een hoger plan. Hij houdt een roerende slotmonoloog over een crisis die hij doormaakte na een studie Duits. Wat levert al dat boeken lezen eigenlijk op? Misschien wel niets. Je moet het ook alleen maar doen als je niet zonder kan.